

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta	8 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglašitve in postavitve se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. J. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravišništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopis naj se pošilja le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošilja le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdaje.)

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Prerokovanje se izpolnjuje.

Lani dne 13. julija v št. 80. smo priobčili pod zaglavjem »Gregorčič-Pajer. Kako dolgo še?!« članek, ki je zbudil mnogo razmišljanja, kritike, obsodbe in zabavljanja, iz Trsta pa se je bila nad nas vsula cela ploha izdajalcev, ki hočejo prodati slovenski narod na Goriškem v laško sužnjost.

Kaj takega pa je stalo v onem članku, da je izzval toliko raznoterih pojavov? No, govorili smo v njem o zvezi dr. Gregorčiča s Pajerjem, kako je bila ta sklenjena v času, ko je slednji podcenjeval moč naše stranke ter verjel slavospevom klerikalcev, da naša stranka izgine s površja v kratkem času, da torej ž njo ni vredno računati, povedali smo, kako je dr. Gregorčič nafarijal dr. Pajerja, da ima pri volitvah v peti kuriji 17 glasov večine in v četrti da je še mnogo večja. Takrat sta si segla v roko proti narodno-napredni stranki. Dne 3. jan. lani se je pa pokazalo, da je propadel Gregorčič prav za 17 glasov med Slovenci, ali dr. Pajer je držal svojo besedo in s svojim katastrofo obetajočim »mi dimetto« je tiščal v šahu laške liberalne volilce, ki so besnili nad 22 furlanskimi izdajalci ter so hoteli popraviti to sramoto s tem, da gre 22 liberalnih volilcev na volišče ter paralizirajo vmešavanje furlanskih klerikalcev v čisto slovenski spor. Ali tega niso smeli po volji Pajerjevi. Izvoljen je bil dr. Gregorčič z glasovi slovenskih in furlanskih klerikalcev. Pokazala se je takrat očitno zveza laških in slovenskih klerikalcev v naši deželi in kumoval je tej zvezi liberelec dr. Pajer. Vprašali smo na to: Kako dolgo bo še trajala zveza Gregorčič-Pajer, vprašali, ali bi hotel commendatore umreti kot deželni glavar klerikalne večine, ako spravi s pomočjo vlade v deželni zbor 10 slovenskih klerikalcev ter bi prišla vánj s pomočjo 13 slovenskih volilnih mož v Gradišcu še dva laška klerikalca?! Skončali pa smo članek tako-le:

»Klerikalizem po Furlaniji se divno razvija in utrjuje — in kmalu bomo čuli o njegovih zmagah nad li-

beralci, ki bodo imeli težje stališče nego je naše do propadajoče klerikalne klike! — Mi smo le radovedni, kako misli dr. Pajer ohraniti svojo stranko pred takimi odnošaji, ki gotovo pridejo! Dr. Gregorčič gotovo ne bi držal svoje vitežke besede, kakor jo je držal commendatore Pajer dne 3. jan. t. l., ako bi takrat slučajno on sedel na klopi deželnega glavarja.

Ali končajmo! Mi smo uverjeni, da se bodo morali sporazumeti vsi svobodomiselnejši življi v deželi, spraviti s površja sporno narodnostno jabelko po načelu popolne narodne enakopravnosti ter tako obvarovati naše prebivalstvo pogubnih nakan — črne internacijonale! Punctum!

Prerokovati je nevaren posel, ali naša napovedba, da kmalu bomo čuli o zmagah klerikalizma nad liberalci v Furlaniji, se vresničuje.

Tako na tihem se je razvijalo klerikalno gibanje po Furlaniji, da liberalci v Gorici skoro niti slutili niso, kaj jim preti, marveč so bili uverjeni, da pojde vedno tako naprej, kakor je šlo največkrat, da tik pred volitvami izide iz Gorice komando: tega in tega imate voliti, in volilni možje se lepo ponižno uklonijo ter volijo. Toda prišlo je prenesenje. Kdo se ni začudil, da je bil izvoljen pri letošnji dopolnilni volitvi v deželni zbor klerikalec dr. Faidutti, semeniški profesor v Gorici? Laško liberalno stranko je zadel ta udarec kakor strela z jasnega neba, in v tukajšnjih laških listih je jasno odsevala tista parjenost, katera je prevzela laško liberalno stranko vsled te izvolitve. — Jednemu udarcu pa se rad pridruži drugi, in prišel je tudi drugi udarec. V Krminu, to je v največjem kraju za Gorico v deželi, so zmagali pri baš končanih občinskih volitvah klerikalci, s čemur je prav izdatno pritrjena varna podlaga za razširjenje klerikalizma med Furlani. Dr. Faidutti, ki se razvija v zvitega diplomata, je hitro porabil to priliko, in v četrtek je imel v Gradišcu volilni shod, v četrtek, ko so stali tudi v Gradišcu še pod vtisom klerikalne zmage v Krminu. V nedeljo pa je imel

shod v Gradežu. Torej ne v vaseh, marveč kar po mestih, po furlanskih središčih nastopajo klerikalci tako prešerno! To je sistematično se vršeca propaganda za klerikalizem med Furlani, propaganda, katera poteguje naše tudi Slovence, kjer mogoče, kar smo videli posebno pri občinskih volitvah v Krminu, katerih so se udeležili tudi Brici na Gregorčičevo komando. Zveza med slovenskimi in laškimi klerikalci se je pokazala z nova, in ista se pokaže odslej v bodočnosti povsodi, kjer se stika volilna pravica Slovencev s Furlani in kamor seže upliv jednih ali drugih.

Naše prerokovanje o zmagah klerikalizma v Furlaniji se izpolnjuje še poprej nego smo mislili...

Je bil pač usodepoln dan 3. jan. 1901., in da ni takrat strašil dr. Pajer s svojim »mi dimetto« po Lenassijevi pisarni, bi bil izvoljen v peti kuriji slovenski napredni kandidat, kar bi bilo uplivalo na razmere v deželi v prosep prodiranja naprednega gibanja, vsled česar bi bile bržčas deželnozborske volitve med nami lani drugače končale, tako pa se je dvignil klerikalizem tudi po Furlaniji in začela se je utrjevati klerikalna zveza med Slovenci in Furlani. Izvolitev dr. Faiduttija poslancem in izid občinskih volitev v Krminu sta nam prva dokaza za to, katerima bodo sledili drugi.

Pribiti treba, da se širi črna internacijonala v naši deželi, da je utrjena zveza med slovenskimi in laškimi reakcionarci ter naperjena proti slovenski nar.-nap. stranki kakor proti laški liberalni. Slovenski klerikalci se bratijo očitno z laškimi v pogubo našega in furlanskega rodu, ker klerikalizmu je ljudstvo le poslušno sredstvo v dosego svoje brezpogojne nadvlade, s katero je združeno poneumnevanje in fanatizovanje ljudskih mas.

Očitno se bratijo drug z drugim, ali vendar tisti znani »sodniki« še niso prišli nad nje z izdajalci, ki tirajo Slovence v laško sužnjost, ako pa bi nastala recimo proti tej že obstoječi zvezi med slovenskimi in laškimi klerikalci sčasoma kaka protizveza med slovenskimi na-

prečnjaki in laškimi liberalci, potem ko bi se spravilo s površja sporno narodnostno jabelko po načelu popolne narodne enakopravnosti, pa smo prepričani, da bi šumelo po znanih gajih o izdajalstvu itd. Toda za to se mi ne zmenimo, marveč smo imeli namen, naslikati položaj v naši deželi, kakoršen je.

Tesno smo spojeni z Lahi v vseh rečeh, ki se tičejo naše dežele, zato je tudi naša dolžnost predočiti občinstvu tok vsakršne politike, ki se razvija pred nami.... V deželnem zboru ostane za sedaj še vse pri starem, to se pravi: vladal bo deželni glavar, kakor bo hotel, ker ima večino na svoji strani, to je: liberalne Lahe in slovenske klerikalce, s katerimi se ne bo trgalo, ker mu ne kaže, saj so mu pač dobrodošla opora! — Ali kaj bo v bodočnosti? Naše prerokovanje se že sedaj izpolnjuje, kaj bo šlo po pretekli šestletni dobi sodanjega deželnega zbora? Med našim ljudstvom se jasni, in prepričanje imamo, da ob prihodnjih deželnozborskih volitvah bodo želi klerikalci malo več ali nič, v Furlaniji pa gre rakovo pot. Furlan je že po dosedanji splošni zanemarjenosti nagnjen k reakcionarstvu, kaj čuda, ako bomo čuli, po razvijajočem se sistematičnem delovanju klerikalizma med njimi, tačas že o popolni ali skoro popolni zmagi!

Klerikalizem je nesreča za deželo in ljudstvo, med katero se zarije, in taka nesreča visi nad našo deželo ter jo preti popasti na vseh koncih in krajih. V tako svrhu so se že združili reakcionarski duhovi iz jednega in drugega dela dežele, zato vprašamo: Kaj pravite, ali bi bilo greh, ako bi se proti tem življem pod že opetovano naznanjenimi pogoji, ki so conditio sine qua non, našli tudi svobodomiselnejši življi v deželi v bran proti nakanam črne internacijonale? Klerikalni aparat že funkcionira proti svobodomiselnejšim življem, ali bi se proti njemu smeli ti skupno braniti?!

Pojavi zadnjega časa govorijo za to, ali preteče nevarnosti na izvestnem mestu nočejo še uvideti, kakor se nam

— 12 —

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz. Posl. Podravski.

(Dalje.)

Sedaj se odborniki že pogumnejše obrnejo k Repi.

»Pojej sedaj, kar si si skuhal!«

»Ali ti je še le šest let, da več ne veš, kaj delaš?«

»Saj glave ti ne odtrgajo.«

»Kadar pojdeš na vojno, lahko si doma najmeš hlapca, ki te bo nado-meščal na gospodarstvu in pri ženi.«

Zbranih odbornikov se jame polagoma polasčevati veselje.

Med tem pisar znovič odpre usta in vsi tihnejo.

»Vi zares ne veste,« je dejal, »v kaj se smete mešati in česa se ne dotikati. V to, da se je Repa grozil, da umori svojo ženo in otroka in da sežge hišo, v to se že smete mešati in ne puščati takšne reči brez kazni. Ker je Repova prišla k vam se pritožiti, ne smeli bi je pustiti s praznimi rokami.«

»Ni res! Ni res!« zakliče Repova nakrat obupno, »jaz se nisem prišla pritožiti, saj mi še doslej ni učinil nič žalega. O Jezus, o svete rane božje, nemara se res že podira svet?«

Toda sodišče je po kratkem posvetovanju sklenilo, da Repova s svojo prošnjo ne doseže ničesar, pač pa se naj radi njenega varstva zapre Repa za par dni v hlev. Da mu pa v bodoče takšne misli ne bodo več prihajale v glavo, je obveljal sklep, da ima plačati za pisarniške potreščine dva rublja in petdeset kopejk srebra.

Toda Repa zarohni kakor besen ter zakriči, da nikakor ne pojde v hlev: kar pa se tiče globe za pisarniške potreščine, vrže on ne dva, marveč petdeset rubljev, katere je prijel od župana, pred odbornike na tla, kliče: »Naj jih vzame, kdor hoče!« Sedaj nastane grozen hrup. Stražnik pograbi Repo ter ga hoče odpeljati. Repa ga udari s pestjo, on pa Repo nazaj po glavi. Repova jame kričati in tarnati. Jeden odbornikov jo pograbi za vrat in sune skozi vrata, dajoč ji jedno s pestjo po

hrbtu za spomin, drugi pa pomagajo stražniku, zavleči Repo v hlev.

Pisar pa je med tem zapisal: »Od Lovrenca Repe za pisarniške potreščine 1 rubelj 25 kopejk srebra.«

Repova se je vlekla v osamelo kočjo skoro brez zavesti. Šla je, ne videča ničesar pred seboj, trčila ob vsak kamen, vihtela roke nad glavo in tarnala: »Oh, oh, oh!«

Župan, ki je bil mehkega in dobrega srca, je korakajoč z Gomulo polagoma za Repovo h krčmi, dejal:

»Meni je za to žensko vendar-le nekoliko žal. Ali bi ji nemara smel pridodati še četrtn mernika graha ali kaj?«

VI.

Imogena.

Upam, da je čitatelj že dovolj razumel in ocenil genijani načrt mojega simpatičnega junaka. Gospod Zolzikievič je dal, kakor se pravi »šah-mat« Repovi in Repi. Zapisati Repo na listo novincev, to bi še ne bilo prineslo zaželjenega uspeha. Toda napojiti ga in pregovoriti, da je sam podpisal raz-

govor in denar vzel, to je vso zadevo nekoliko zamotalo in ob enem jasno dokazovalo, da bi pri ugodnih okoliščinah gospod Zolzikievič mogel odigrati odlično ulogo. Župan, ki je bil pripravljen, odkupiti svojega sina z osem sto rublji, to je z vsemi svojimi srebrnjaki, se je radostno spoprijaznil z onim velikolepim načrtom, tembolj, ker je gospod Zolzikievič, enako skromen, kakor genijalen, zahteval za se le zgolj pet in dvajset rubljev za svoj trud. Pa tudi tega denarja ni vzel iz sebičnosti, kakor tudi ni bila tega kriva sebičnost, da se je z Burakom delil s tem denarjem, ki je bil odločen za »pisarniške potreščine«. Smelo moram priznati: gospod Zolzikievič je tičal neprestano v dolgih pri osloviškem krojaču Srolu, ki je vso okolico oskrboval s »čisto pariško« garderobo.

A sedaj, ko sem jel že razglašati druge reči, ne zatajim tudi tega, da je gospod Zolzikievič držal mnogo na lepo obleko. Tega dokaz je bil gotovo njegov estetično obrusen okus, toda bil je še drugi vzrok. Evo, gospod Zolzikievič je bil — zaljubljen. Ne mislite si pa

zdi, dokler jih skrajna sila ne privede v zagato, iz katere ni izhoda, ako prej ne izginejo s pozorišča. Radi tega se je bati morda že v doglednem času gospodujoče klerikalne večine, katera bi bila prava nesreča tudi za našo deželo, kakor je povsodi.

Ali še je čas, odvrniti to nevarnost, toda skrajni čas — kazalec na uri kaže skoro 12.

DOPISI.

Od nekoč. — Menda je tudi drugod ta navada, da morajo pobožni in nepobožni kristjani iti k velikonočni spovedi z listkom, za opravljeno spoved pa dobe pobotnico. Te pobotnice pa ne obdrže dolgo; kajti kmalu jih pride nunc zopet pobirat, za kar dobi od vsakega nekaj jajc.

Letos je precej topla pomlad in menda iz strahu, da ne bi pričele kokosi prezgodaj klocati, je nunc pričel pobirat listke in jajca, predno je minil čas velikonočne spovedi t. j. predno smo imeli vsi rudeče listke; jajca pa je vendarle pobral od vseh razen dveh, ki sta imela menda zaprto hišo. Ta dva srečna človeka je doletela redka čast, da se ju je g. nunc spomnil v nedeljo na priznici, češ, naj prineseta listke v župnišče — četudi brez jajc.

Ko sem plačal v jajcih že naprej poravnal, napotil sem se k spovedi — a tu sem slabo naletel. S početka je šlo še dobro, ko sem mu pa na prašanje, če citam kake časnike, povedal, da sem naročen na „Primorca“, je bil ogenj v strehi. Pri drugih grehih ni bil posebno zgovoren, „Primorec“ pa ga je tako razgrel, da jih je tresel kar iz rokava: to je umazan list, ta list je pohujšljiv, tega ne smete citati itd. Na moje opravičevanje, da ne najdem v „Primorcu“ nič pohujšljivega, mi je prišel dokazovati, da: „Mi smo postavljeni za to, da določimo, kaj se sme brati, kaj ne, in kaj je greh, kaj ne, — ne pa vi; in tudi če prepovemo kaj, kar ni greh, imate vi ubogati. Obljubite, da se odpoveste temu listu, ako ne pa „bejžte“ — ne dam vam odveze“. Na te tolažilne besede sem kar vstal ter šel — četudi brez rudečega listka, za katerega je nunc že dobil jajca.

Dotičnemu nuncu pa očitno povem, da dokler sem se spovedoval svojih grehov, sem si bil v svesti, da opravljam sveto dolžnost, ko s — pa pričela o listih, sem pozabil, da sem pri spovedi, in zdelo se mi je, kakor bi zunaj govoril s kakim agentom, ki hvali svoje blago in graja drugo. Čudno se mi je tudi zdelo, kako da drugi, ki imajo tudi „Primorca“, „Sočo“ itd. dobe odvezo — jaz pa ne. Seveda, lotiti se smemo takega, ki ga upamo zmagati — a pri meni ni naletel na pravega. Pred Bogom smo vsi ednaki, žal, da pred spovedjo nismo vsi enaki.

Kedo je ta nunc, tega vam ne povem, če pa hočete izvedeti, poprašajte g. župnika v Breginju, mogoče bo on vedel povedati.

Iz Avč. — Eden naših rojakov iz Avč je pred leti v Trstu umrl in je zapustil kapital z namenom, da se imajo obresti tega kapitala vsako leto med uboge reveže v Avčah razdeliti. Letos so jih tudi že razdelili, ne pa tako, kakor bi se moralo pravično

vendar, da v Repovo. Na to je imel, kakor se nam izrazil, samo »slaj« in basta. Toda navzlic temu je bil gospod Zolzikievič sposoben še za druge više in dokaj bolj zavite občutke. Čitateljice, a nemara tudi čitatelji, si še gotovo domišljujejo, da predmet ravnokar omenjenih občutkov ni mogel biti nihče drugi; nego gospodična Jadviga Skrabavska. Večkrat, ko je priplaval na obnobje srebrni mesec, je vzel Zolzikievič harmoniko, na katero je dovolj spretno igral, sedel na klop pred hišo in oziraje se koprneče proti gradu, zapel z otožnim, časih celo bolestno doječim glasom:

»Ko zarja zasije na nebu,
Do pozne noči solze točim,
Noč prejde mi v težkem vzdihanju,
A vse za-man — ker ni je pomoči.«

Glas harmonike se je razlegal v tihi poletni noči proti gradu, gospod Zolzikievič pa je čez trenutek še dodal:

»O ljudje, ljudje neobčutljivi,
Čemu ste življenje mi zastrupili?«

Kdor bi pa vendar-le hotel dolžiti gospoda Zolzikieviča sentimentalnosti,

razdeliti med istinite reveže te občine, ampak po prijateljih, torej kakor je bil prijatelj g. nuncu in našemu občinskemu očetu.

To je v nebo vpljoci greh, krivica, to ni po volji ranj. dobrotnika, kaj takega se ne sme goditi. Ta miloščina se mora razdeliti med najbolj potrebne reveže v Avčah ne pa kakor se je letos razdelila, kakor smo gore rekli, po prijateljih.

To naj bo dotičnim osebam, katere delijo to ali drugo miloščino, v svarilo v drugem takem slučaju, enkrat za vselej. Bog čaka dolgo, ali kadar udari, udari dobro.

Opazovalec.

Domace in razne novice.

Osebnostne vesti. — Tehnični vodja državnih del za uničevanje trtne usi v Trstu, Adolf Postl, je imenovan vinogradniškim nadzornikom I. reda.

Kancelist pri tuk. okrožni sodnji g. Fran Pitamic je imenovan oficijalom pri isti sodnji.

Šola v Vrtojbi. — Včeraj so slovesno otvorili novo šolsko poslopje v Vrtojbi. Navzoči so bili pri slavnosti voditelj okr. glavarstva namestništveni svetnik grof Attens, sol. nadzornik Finžgar, dež. odbornik Klancič, veleposelnik Kocijančič iz Podgorci, vse staršinstvo in premnogo občinstva. Otroci so bili okintani s sopkom cvetlic in s cesarskim trakom.

Kakor se nam poroča, je novo šolsko poslopje lepo ter odgovarjajoče sedanjim šolskim potrebam.

Proslava 1. maja. V Gorici se zberejo delavci ob 9. uri v Židovski ulici, kjer ima socij. dem. društvo svoj sedež. Od tam odkorakajo v vrstah, z godbo na čelu, po nastopnih ulicah in trgih: Koren, Gosposka ulica, Knezovnadskojska, čez Travnik skozi Raštel na Veliki trg, po ulicah: Municipio, Dogana, Tre Re, po Kursu do hotela „Central“, kjer bo ob 10. uri zborovanje, na katerem bo govora o osemurnem delu in splošni volilni pravici. Popoldne ob 2½, bo veselica na Goriščeku, zvečer ob 9. pa pri Dreherju.

V Trstu je bilo v nedeljo veliko zborovanje trgovskih pomočnikov, na katerem se je sporočilo, da v Trstu bodo obhajali 1. dan maja slovesno vse organizacije, to se pravi vsi delavci. Tudi mesarski pomočniki se bodo deležili delavskega praznika ter ostanejo mesnice ta dan zaprte. Pričakujejo, da zapro tudi trgovci v četrtek prodajalnice ter da tudi trgovski pomočniki na ta dan ne bodo delali. Sprejela se je taka resolucija. Splošnemu slavlju so se pridružili tudi črkostavci, in v četrtek in v petek v jutro listi v Trstu ne izidejo.

Zopet poje. — Mislili smo, da v poročilu koncerta ženske podružnice družbe sv. C. in M. prejšnjo nedeljo bo vendar miroval ter ne bo pikal takisto strupeno, kakor zna on. Toda ne. Poročilo, katero mu je naraslo že v sobotni „Gorici“ na 150 vrst ali se ni konec, obseza med vrstami marsikaj, kar označuje pisca prav živo. — Na vse pretege hvali petje neke gospodične, o kateri smo čuli tudi mi, da poje res lepo, ali zdi se nam, da je g. pevovodja vendar le nekaj

temu povem naravnost, da se moti. Duh tega velikega človeka je bil preveč trezen. V njegovih sanjah se je predstavljala gospodična Jadviga kot Izabela, on pa je smatral sebe za Serrana ali Marfora. Da pa istinitost ni odgovarjala povsem tem sanjam, je izdal tudi ta trdi človek nekoč svoje občutke. Nekega večera namreč je zagledal na vrvi sušeče se spodnjice z monogramom I. S. ter z vezilom ob robu, iz česar se spoznal, da pripadajo gospodični Jadvigi. Kdo bi se v takem slučaju, prosim vas, mogel premagati? Pa se ni premagal niti on, marveč se približal k vrvi ter jel vneto poljubovati jedno onih spodnjic. Dvorska dekla, Marijeta, ki je to zapazila, je hitela takoj povedati gosposdi, da »se je gospod pisar vseknil v spodnico milostljive gospodične.« Na srečo ji tega niso verjeli in tako je čin gospoda pisarja ostal v tajnosti.

Ali pa je imel nekako nadejo? Ne jemljite mu tega za zlo: imel jo je! Vsakokrat, kadarkoli je šel v grad, mu je nekak tajnost glas šepetal na uho: »A kaj, če mi mar gospodična Jadviga ne stopi danes pod mizo na nogo? ...«

pogrešal. Pasus o »sibki strani« in o »figuriranju« nas potrjuje v tej veri. Plavala mu je pred očmi pevka, katere ni bilo, in polotila se ga je sveta jezica — pa lop po njej! „Sibka“ stran poznatega mogočnega je čudovito razvila. —

Pela je torej tista toli hvalisana gospica v slovenski čitalnici, pela pa je tudi na koncertu nemškega „Schulvereina“, in neki mladit, ki je nastopal v slovenski čitalnici ter kazal nadarjenost, vstrajnost in požrtvovalnost, je nastopal in kazal to tudi na venčku nemškega „Schulvereina“. Omenjena gospica ne govori nikdar slovenski, ker ne zna, in se ne zaveda slov. rodu. G. pevovodja se pač trudi in išče, da kaj najde. Tako posega tudi izven slovenskega kroga, in drugače kar dobi, mu je vse dobro; sprejme tudi, kar drugodi nazaj posljejo.

Na nekdanjo hvalo v „Soci“ je mož še vedno ponosen; je pač prepričan, da hvala v „Soci“ se kaj velja, radi tega pa noče pustiti, da bi ga hvalili po „Gorici“, katere pametni ljudje ne smatrajo za resen list.

Pel bo še, in zato bo bržčas se dana prilika, kako ziniti. Ako smo se pa že danes komu zamerili, naj zahvali za to pisca v „Gorici“, ki pika prav po nepotrebnem v sobotni „Gorici“. Toliko za danes.

Prismode okoli „Gorice“ se dregajo, pišo o občinskih volitvah v Krminu, tudi ob „Sočo“, češ, da izid teh volitev ni razburil le irredentovcev, ampak tudi „Sočo“, ki je postala zadnji čas židovsko-liberalen, irredentovski, protestantovski, socijalno-demokratski in kaj vemo še vse kak. samo slovenski list ne!

Kako ljubeznivo, kaj ne? Koliko naslovov! Nekaj takih prismodarij je napisal tudi ljubljanski „Dihur“. Pa zakaj vse to? I nū, zato ker smo rekli Bricem, da storijo najbolj pametno, ako se ne mešajo v občinske volitve v Krminu, ker vsa reč se tiče v prvi vrsti Furlanov, kateri so gospodarji občine. In glejte, radi tega je „Soča“ liberalna, židovska, irredentovska itd. „Gorica“, ki je naganjala in pridušala Brice, da morajo iti volit v Krmin laške nazadnjake, katerim je Gregorič, ki lovi pomoč, kadar treba, pri Furlanih, dolžan zahvale, „Gorica“, pravimo, je pa slovenski list!

Toda naj pišejo prismode v ulici Vetturini, kar hočejo, zgodovina našega lista jih tolče po ustih, ker ta zgodovina je častna in ta kaže, da „Soča“ je edini list na Goriškem, ki se bori nevtrajno za pravice našega naroda ter se ne boji stati na braniku za njegove pravice tudi takrat ne, ko lezejo razni junaki v kolu „Gorice“ pod klop. Naš list zastopa interese našega ljudstva v vsakem pogledu brez strahu in trepetu in posega živo v vse strani našega javnega delovanja. To nalogo je vrsila „Soča“ častno doslej in jo bo tudi v prihodnje, to pa še toliko bolj, ker farovski listi po svoji vsestranski odvisnosti in tudi ker jim niti mar ni zato, se niti ne zmenijo za boj po naši enakopravnosti, za napredek in prosveto, marveč le hujskajo proti naprednjakom, drugače pa skušajo storiti naše ljudstvo mlačno ali udano v božjo voljo, da ga tim lažje izsesavajo in poneumnevajo, do postaja tako vedno bolj poslušno orodje klerikalizma. Radi tega se

»Hm! Za lesk na škornjih se že dosti ne zmenim!« je dodal z ono velikodušnostjo, ki je lastna vsem v resnici zaljubljenim.

Čitanje izdelkov gospoda Breslauer-ja ga je vtrjevalo v veri, da je kaj takega mogoče. Toda gospodična Jadviga ga ni le zgolj puščala na miru, marveč — kdo razume ženske? — zrla vanj tako malomarno, kakor bi zrla na plot, na mačko, na pladnik, ali kaj drugega temu podobnega. A koliko se je, revež, namučil, da bi obrnil ná-se njeno pozornost. Večkrat, ko si je zavezoval ovratnik nerazločne barve ali navlekal ná-se nove hlače, si je mislil: Nū, danes me vendar pogleda! ... Celo sam šrul, ko mu je prinesel novo obleko, je dejal: Nū, v takšnih hlačah morete stopiti, ako treba, celo pred gospo grofico. Toda kaj še! Prišel je bil k obupu; vstopila je gospodična Jadviga, ponosna, bela in snažna kakor nekaka kraljica, njena suknjica s številnimi gubami je zašestela; na to je sedla, prišla z drobnimi prsti žlico, a njega niti ni pogledala.

(Dalje pride.)

moramo boriti proti domačim neprijateljem kakor proti nedomačim, in to se bo godilo tudi se v taki meri, da bo čuti po ulici Veturini se jok in škripanje z zobmi. Kajti ta domač neprijatelj je najhujši sovražnik našega ljudstva.

Iz seje občinskega sveta goriskega. — Občinski svet goriski je imel v petek sejo, katera je vsekakor zanimiva. V tej seji se je dovolilo 4000 K subvencije (!) odboru za obrtno razstavo iz l. 1900 v delno pokritje deficita K 12.000. (Na razstavi je bilo vse — velikolasko, torej odbijalno; ni čuda, da je bil deficit!). Občinske doklade so zvišali od 45% na 52%, in sicer od 1. jan. t. l. dalje, da tako pokrijejo primanjkljaj K 17.000 v proračunu za tekoče leto, katerega deželni odbor ni hotel potrditi. Ostaja pa še primanjkljaja K 1045.67. Laskim dijakom na Dunaju so dali 50 K podpore, za regulacijo Globočnika so dovolili letnih K 2000, tukajšnjemu listu „Corriere Friulano“ (ki dela, kadar treba, magistratovo politiko), pa so dovolili letnih K 600 za priobčevanje raznih magistratovih naznanil! (To se mnogo kritikuje po Gorici!) In vse to se je vrsilo tako vsakdanje, tako bagatelno, kakor je navada le na našem magistratu. Ljudstvo je apatično proti magistratu, med nekaterimi obč. svetovalci pa vlada tudi nekaka mrzkost proti regimu na magistratu, ali reči pa si ne upa nikdo nič, marveč se zavoženi voz le še bolj peha nizdol. Ni čuda torej, da morajo občinski sluge k takim sejam iskati nekatere gospode „konzilije“ okoli na domu in po pivnicah!

Drugega ne rečemo tu nič nego to, da s takim gospodarstvom se Gorica slabo pripravlja na subvencijo, katero naj bi jej dala država v znesku K 4.000.000! Subvencije nimajo namena, poravnati to, kar se je zakrivilo z lahkomišljenostjo, malomarnostjo in narodnim sovraštvom!

Gorica brez vojaške godbe. — Od casa tržaskih nemirov dalje sta dva bataljona 47. pešpolka ostala v Trstu in sedaj imamo Gorici le en bataljon. Godba je ostala doslej tu, ali, kakor čujemo, se preseli tudi godba v Trst. Najbrže jeseni pa pojde za njo še sedaj tu bivajoči bataljon. Ako dobimo v resnici namesto pešpolka št. 47. lovce v Gorico, potem bo naše mesto brez vojaške godbe.

Volilni shod dr. Faidutti v Gradšču ob Soči. — V četrtek je imel dr. Faidutti volilni shod v Gradšču. Prišlo je okoli 80 volilnih mož, duhovnikov in županov. Na tem shodu je prvotno zatrdil poslanec Faidutti, da stopa v deželni zbor, ne z zvezanimi rokami, marveč prost in neodvisen od nikogar. Govoril je obširno o potrebah kmetijstva, o kmetijskih solah itd. ter obljubljal pospeševati brezpogojno vsa raznotera društva, delavska, kmetijska, živinorejska itd., potoval se bo za delavski stan, zlasti za preskrbljenje v slučaju onemoglosti itd. Pripravljen je glasovati z laskim klubom v vsem, kar bo zadevalo v dobrem smislu Furlanijo, samo ako ni v nasprotju z vero. Delal bo za povzdigo trgovine in obrti, za regulacijo hudournikov in rek. Dotaknil se je tudi učiteljskih plač, ki so majhne, ter bo delal za preskrbljenje učiteljskih vdov. Potreba je norišnice, za uboge pelagrove pa treba sezidati v Furlaniji posebno poslopje. Govoril je še razne druge reči ter se končno dotaknil tudi starega Dottorija, ki je zastopal pred njim kmečke občine od početka dež. zbora, češ, naj mu ostane blag spomin, ali med zborovalci se je čulo mrmranje in da tega ne zasluži!

Kakor se vidi, dr. Faidutti obljubuje veliko, skoro preveč, ali taka je klerikalna navada, in ljudstvo rado slisi, kadar se govori o njegovih potrebah ter se mu prihaja pred oči z obljubami, katere ga živo zadevajo. Sicer pa nočemo delati nikomur krivice, tudi dr. Faiduttiju ne, ker sodili ga bomo po dejanjih, v vsakem pogledu, tudi v narodnostnem; kajti on je beneški Slovenec, in v našem dež. zboru se dogajajo večkrat glasovanja, ki imajo strogo narodnostni značaj. Ali zataji takrat svojo kri, ali pojde proti sobratom ali se pokaže takrat res neodvisnega, radi česar ne pride v navskrižje s svojimi volilci? Bomo videli, ali pribiti pa moramo že naprej, da laška duhovščina v Gorici, ki vodi klerikalno gibanje v mestu in v Furlaniji, je nasproti Slovincem skrajno nestrpna, naravnost sovražnica je slov. ljudstva v narodnostnem oziru.

Pomanjkanje delavcev. — Iz Gradšča poročajo, da več podjetnikov tamkaj

isče delavcev in jeden izmed njih je moral celo pustiti pričetno delo, ker mu je zmanjkalo delavskih motij. Čudno se to sliši, ko slišimo dan na dan, koliko praznih rok moli vsak dan z laskega juga proti severu!

Francoski dezertjerji. — V soboto so prišli v roke tukajšnji policiji trije vojaki francoske mornarice, po imenu Edvard Bertrand, Leon Angard in Emil Roberd, ker so bili brez vsakih sredstev.

Ušel iz „bele“ hiše. — Josip Fratik ima šele 21 let in je po poklicu čevljar, ali ni dosti prida. Radi tatvin in grozenj je bil obsojen na 3 leta ječe. Dne 23. t. m. pa se mu je posrečilo uiti iz „bele“ hiše v Ljubljani (sila delavnica), kjer je moral delati. Ub. jo je proti solnčni Gorici in tu. — No, prišel sem. Ali ni se dolgo veselil zlate prostosti, kajti na tukajšnji policiji ga poznajo dobro, in ostro oko redarja Kumarja ga je našlo v ulici Bosco, čeprav je imel na glavi biciklistično kapico. Redar ga je prijel in sedaj bo moral Fratik nazaj v Ljubljano v „belo“ hišo.

Pevsko in tamburaško društvo „Podgora“. — Vspored že naznanjene veselice: 1) Lunici: tamburaški zbor; 2) O. H. Sattner: Na planine, moški zbor; 3) V. G. Brož: Domovina moja, tamburaški zbor; 4) Ant. Foerster: Sarafan, moški zbor; 5) V. G. Brož: V sladkaj sanji (valček) tamb. zbor; 6) F. Gerbic: Najlepši, moški zbor; 7) Jenko-Farkas: Naprej! tamb. zbor; 8) Dav. Jenko: Sto čutiš, moški zbor; 9) Hej Slovani, moški zbor s spremljanjem tamb. zbora; Vstopnina k veselici v. 40, sedeži v. 30. Začetek ob 5½, pop. Vabila se ne razposiljajo.

V slučaju slabega vremena se prenese veselica na nedoločen čas. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Javni ples priredijo šempaski fantje v nedeljo dne 4. maja v prostorih g. Jožefa Humarja. Svirala bo domača godba, obstoječa iz 12 mož.

Drobitž. — 1.500.000 sardel je došlo pretekli teden v 3 tovarne v Gradežu, in sedaj jih pripravljajo delavci po teh tovarnah noč in dan. — V Gradež je prispelo v svrlo zdravljenja doslej že okoli 80 oseb. — Dne 23. t. m. je bilo navzočih v Opatiji 1706 gostov. Od 1. sept. lani do 23. t. m. je bilo vseh gostov skupaj 11.592. — Vrtnarja pri neki vili v Gorici 3-letni sinček se je zabaval na vrtu pri ribnjaku, kar je padel vanj. Mimogredoč vojak-domobranec Ivan Fon je to videl, priskočil na pomoč ter rešil dečka gotove smrti. — Takisto je rešil smrti v vodi neki mladenič Bombič neko deklico, ki je padla pri Fari v Furlaniji v vodo. Obleden je skotil za njo ter jo potegnil še pravočasno na suho.

Razgled po svetu.

V državnem zboru so nadaljevali včeraj razpravo o indirektnih davkih. Govori so se sukali zlasti o sladkorni konferenci v Bruslju ter o sladkorni industriji. Slednjic je bil sprejet naslov „indirektni davki“. Zatekla je razprava o naslovu „Sol in tabak“.

Avstrijska kvotna deputacija. — V četrtak se je konstituirala avstrijska kvotna deputacija. Predsednikom je bil zopet izvoljen grof Schönborn, vitez Jaworski njegovim namestnikom in dvorni svetnik Beer poročevalcem. Beer je predložil svoje poročilo, na kar je posl. Foit dokazoval nesprejemljivost kvotnih propozicij. V debato je posegel tudi slovenski posl. Povše. Sklenilo se je, da se bodo vršila pogajanja z ogrsko kvotno deputacijo pismeno. Podpredsednik Kaiser je imenom nemške narodne stranke priporočal, naj se določi kvota v razmerju 50 : 50 po načelu: enake pravice, enake dolžnosti, ali pa naj se določi kvota po razmerju prebivalstva v Avstriji in v Ogrski. Ministerski predsednik dr. Körber je odgovoril posl. dr. Foitu, da se vlada resno trudi, da se pogajanja z Ogrsko doženo kmalu in ugodno. Grof Zedwitz in dr. Kramar sta predlagala, naj se določi kvota le za eno leto. Kaiserjev predlog se je nato odklonil, referatovo poročilo pa se je sprejelo ter se je določila kvota na dobo od 1. julija 1902. do 31. decembra 1909 na 65,6% za Avstrijo in na 34,4% za Ogrsko. Kvotni deputaciji sta se bili že dvakrat zjediniili glede odstotkov, vendar njun predlog se ni prišel pred zbor, nego je moral cesar že petkrat podaljšati, in gotovo je, da izide 1. julija t. l. že šestičesarjeva naredba, da se stara kvota podaljša še za eno leto. Saj je kvota del nagodbe med Cis- in Transilvanijo, a nagodbe se noče lotiti nihče, niti stranke,

niti avstrijsko ministerstvo. Zato ostane vse pri starem.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri bo imelo dne 7. maja v prostorih „Hrvatske čitaonice“ v Pazinu osnovno zborovanje z dnevnim redom: upisovanje članov, volitev odbora, eventuelni predlogi.

Štrajk v Krpanju v Istri traje naprej. Delavci v tem rudniku zahtevajo povisjanje plače. Mir se ni kalil.

V Labinju so imeli štrajkujoči v nedeljo zborovanje, na katerem se je izvedelo, da ravnateljstvo rudnika ne ugodí zahtevam niti v jedni točki. Delavci so vzeli to mirno na znanje. Odločili so se, ostati še dalje v štrajku. Prišel je med nje neki vladni komisar, da menda posreduje, in število orožnikov so pomnožili.

Veliko poverjenje so baje razkrili pri posojilnici v Št. Lenartu v Slov. Goricah. Po poročilih graških listov je poveril bivši posojilnični knjigovodja in trški zupan Anton Mravlag, ki je pred nekaterimi meseci umrl, okoli 200.000 K. Brat pokojnika, odvetnik dr. Mravlag zavrata to obdolžitev kot neosnovano.

Lahi na Koroškem. — Od 7. do 13. t. m. je prišlo 10.709 laških delavcev čez mejo pri Pontablju na Koroško, od začetka spomladi pa 23.36.640. Dne 14. aprila se jih je pripeljalo zopet 3240. V prej imenovanem času se je skozi Beljak peljalo 1197 izseljencev v Ameriko, od velike noči pa okrog 3000, večinoma delavcev. Lahí torej v tako ogromnih tropah prihajajo v Avstrijo, domaćini pa morajo s trebihom za kruhom v Ameriko!

1000 psov postreljenih. — V zadnjih tednih je bilo na Štajerskem in Koroškem radi stekline ustreljenih nad 1000 psov. Okoli 70 oseb je bilo letos v teh dveh deželah popadenih od steklih psov, več jih je umrlo. Pasji kontumac je proglašen za vse ozemlje med Beljakom in Semmeringom.

Vesti iz Kranjske. — Občinske volitve v Ljubljani so skoncirale v petek. V vseh treh razredih so prodrli narodno-napredni kandidati brez boja. — V Rovtjah nad Logatcem zasledujejo premogovo žilo. Dosedanji uspehi so zadovoljivi. Stroškov v to svrlo je bilo doslej 6000 K. — Splošno slov. žensko društvo v Ljubljani šteje sedaj 160 članic. Društvo si je nabavilo na novo obilo raznovrstnih knjig slovanskih, francoskih itd. pisateljev in pisateljic. — V Cemsenu pri Dobu je umrl neki Matija Marintek na gnoju. Revez je bil slaboumen ter imel trdosrčnega očeta, ki se je hotel sina iznebiti. Zato je moral revez na gnoju, ves ranjen, umreti.

Volitve na Francoskem. — Do včeraj je bilo izvoljenih 32 konservativcev, 31 nacionalistov, 53 antiministerijalnih republikanov, 50 republikanov, 40 radikalnih socij. drugih socijalistov 23. Treba je 118 ožjih volitev. — Daljše poročilo pravi, da od 437 rezultatov je ministerijalnih 171. Ministerstvo računa na 250 mandatov.

Balkan. — Te dni so prinesli listi izjavo ruske vlade, da hoče na Balkanu glede na bližnje dogodke, ki se obetajo, solidarno postopati z Avstro-Ogersko.

Bolgarska je rešena velikih stisk. Rusija jej je dovolila potrebno posojilo, ne da bi bilo treba zastaviti tobačni monopol.

Razne vesti. — Tirolski deželni zbor bo sklican baje na dan 3. junija. Laski poslanci so sklenili, ostati pri obstrukciji, dokler se ne začne razprava o avtonomnem vprašanju. — V Sofiji se je ustrelil 14-letni gimnazijec Basil Teodorovič, ker ga je oče pokaral radi slabega spravevala. — V sekleskem komitatu na Ogerskem se je pojavil legar baje vsled lakote. — V Newjorku imajo že veliko vročino, katera je povzročila zadnje dni več slučajev smrti za solnčarico. — V Vratislavi so prijeli nekega premogokopa Klacka, pri katerem so našli v obleki zasitih 39.000 gld. v avstrijskih bankovcih. Baje bi bil ta človek ubil pred leti bankirja Kohna v Pstini v Šleziji. — Knez Oton Windischgrätz s soprogo se je mudil te dni v Carigradu, kjer je bil tudi v avdienci pri sultanu, ki mu je podaril dva konja za ježo. — Zdenska vas pri Dobropoljah na Kranjskem je pogorela. Ogenj je unučil poslopja in drugo 43 gospodarjem.

Novije vesti. — Nizjeavstrijsko namestništvo je razveljavilo sklep dunajskega magistrata glede volitve v odbor trgovskih pomočnikov ter potrdilo soc. demokrata Picka kot načelnika. Rekurz nima odločilne moči. — Vsenemški shod za planinske dežele je sklican na dan 11. maja v Inomost. — Volitve v nizjeavstrijski dež. zbor se bodo vršile v oktobru.

Narodno gospodarstvo.

O praktičnem uporabljanju strelnih aparatov in izkoriščanju njihove strelne moči. — Ker citam v listih poročilo o zgodnji toči, katera je padala na Vipavskem v nevihti dne 22. t. m., menim, da ne naredim vinogradniku in sadjereju krivice, ako na tem mestu izrazim svojo sodbo o praktičnem uporabljanju strelnih aparatov in izkoriščanju aparatove strelne moči. — Prvo letošnje poročilo o toči nam dokazuje, da se ni bilo pripravljeno na streljanje, ker si ni niko mislil, da bi padala toča. — Ker je že vsakdo videl nevihto in opazil, da obstoja navadno iz samih črnih, kopam podobnih oblakov, je to zadosten dokaz, da se bliža nevarnost, da toča pade. To zbiranje oblakov pa navadno kar nič ne moti našega kmeta, ker predržno zaupa v moč strelnega aparata ta ga ne vporablja, kadar mu samo od daleč preti nevarnost, pač pa hoče iz aparata izsiliti moč, katere v resnici nima, bolje rečeno, hoče s hitrim streljanjem pregnati točo tedaj, ko se je že vsula. Od tod sledi: streljati je treba pravočasno, takrat ko se nevihta zbira, strelja naj se enakomerno polagoma in ne v razburjenosti, kadar je že prekasno. — Hitro streljanje in streljanje v razburjenosti je dvoje različnih dejanj, katerih ni treba še posebej razlagati, pač pa hočem kolikor mogoče kratko omeniti streljanje v razburjenosti.

Predočimo si nevihto, katera preti vničiti vinogradniku upe njegovega celoletnega truda. Tedaj se posluži najboljšega sredstva, katero mu more pomagati do tega, da se ubrani uničujočemu navalu elementa vsaj toliko, kolikor se vbrani da. V starejih časih so zvonili, sežigali blagoslovljene oljkove veje, hoteč tako zabranjevati točo. Ali dandanes imamo boljše pripravo, da se branimo, zato je naravno, da seže kmet po tem sredstvu t. j. strelni postaji.

Gre s kakim pomočnikom na stališče, kjer prvi kolikor mogoče hitro baze topice, drugi jih pa hitro zaziga ne glede na to, kam vzig. vrvice odleti, tudi lahko v smodnik, ta se vname pa je neareča tukaj. Basač v razburjenosti, da bode topič hitro pripravljen za strel, ne izbriše topiča po vsakem strelu, pač pa kar vsuje smodnik vanj. Smodnik se vname in ker navadno basači iz napačne navade vselej drže glavo nad topičem, puhne mu smodnik v obraz, torej zopet nesreča. S tem bi bilo na kratkem opisano streljanje v razburjenosti. Goječ prijetno nado, da se bode moje pojasnilo jemalo v poštev, priporočam konečno, naj bi se ne stediło s smodnikom in čakalo s streljanjem do skrajne sile. — M.

Riž. — V nedeljo je dospel v Trst angleški parnik „Faronia“ s 1913 ton. V Kobe je naložil ta parnik 10.000 vreč riža, v Moji drugih 10.000 in Bankoku 22.297, tako da je dospel v Trst po 73 dnevni vožnji z 42.397 vrečami riža. To je četrta velika naložitev riža, dosleaga v kratkem v Trst.

Književnost.

Sušica. — Kako postaje, kako se širi, kako se liječi. Dr. M. Dežman v Zagrebu je napisal v 36 strani obsegajoči brošurici kratko ali zanimivo razpravo o sušici, tej neizprosní bolezni, katera nam pobere toliko mladih ljudi. Brošurica je izšla v „Dionički tiskari“ v Zagrebu ter stane 30 vinarjev. Pisana je poljudno, zato priporočljiva.

Poslanica

odboru in uredništvu „Edinosti“ v Trstu.

„Edinost“ od 18. aprila (— zapazil sem te besede šele na posebno opozoritev —) pravi na koncu svojega odgovora „Soči“ tudi to-le:

„Le toliko recemo, da je tako napadanje le na eno gotovo osebo — katero se s prstom kaže — tem grje in brezvestneje ravno v „Soči“, ki se je mogla v zadnje čase iz izvestne ponesrečene akcije proti odboru političnega društva „Edinost“ natančno informirati, čegavo stališče zastopa naš list in kdo rad prevzeme odgovornost za politično direktivo istega!“

Te besede, s katerimi pa je pisec vsekal le sebe po ustih, merijo na to-le dejstvo:

Citateljem je znano, da sem zahteval kot član društva „Edinost“ — en iztis

pravil, kateri pa sem srečno dobil šele po svoji zadnji poslanici v „Soči“.

V smislu § 18. sem zahteval razsodišče in imenoval od svoje strani dva gospoda, predloživši jednemu tudi svojo „obtožbo“. To se je zgodilo 15. marca. — Dne 29. marca pa sem prijel tako pismo:

Velečenjeni gospod!

Na Vaše cenjeno pismo od 15. t. m. odgovarjamo sledeče:

Ad 1. Ni zadosti, da ste jasno konkretno izrazili svoje stališče v pismu, poslanem gu. dr. Pretnerju, ampak morate svojo pritožbo nam predložiti, da vemo, je-li za isto sploh kompetentno razsodišče.

Ad 2. Ako je pa Vaša pritožba naperjena proti uredništvu društvenega glasila in proti stališču odbora, usojamo si opozoriti Vas:

a) da je uredništvo pod nadzorstvom odbora, oziroma nadzorovalnega odseka, ki se čvrsto obstaja, in da je isto vsled tega za svoje delovanje odgovorno le odboru kot prvi in običnemu zboru kot najvišji instanci;

b) da odbor ne pozna nad sabo drugega sodnika nego — občni zbor.

Z ozirom na to ne moremo ustreči Vaši želji, da bi imenovali razsodnika, ker po § 18. društvenih pravil spadajo pred razsodišče le prepiri med društveniki, a nikakor ne pritožbe proti postopanju društvenega glasila, oziroma odbora.

Odprta Vam je torej le ena pot: — da se oglasite se svojo pritožbo na običnem zboru, kjer bode odbor znal zagovarjati svoje stališče.

Z odličnim spoštovanjem, za pol. društvo „Edinost“:

Mandić, dr. Černe, t. c. tajnik.

Priznavam: odbor se je prav zvilo odrezal! — Povsod je običaj (večina društev ima to celo izrecno v pravilih), da spore med člani in odborom ali člani med seboj razsoja razsodišče. Pri „Edinosti“ pa hotejo pustiti razsodišču le spore med člani, — vsak spor med odborom in člani pa prepustiti le — običnemu zboru. To je jako komodno stališče, toda ne odgovarja pov. eljavni praksi.

Imamo sliko sloveče tržaške objektivnosti, s katero toliko širokoustijo! Uredništvo „Edinosti“ zagreši infamijo prve vrste proti članu, na kar nastane spor mej člani društva „Edinost“, a odbor noče razsodišča v smislu § 18. svojih pravil! — Seveda, razsodišče bi stelo le take može, ki bi dobro premislili, predno bi izrekli svojo sodbo, ker s tem bi izdali tudi o sebi neko spravevalo, po katerem bi jim mogli soditi srce in glavo. V takih okoliščinah je pač opravičenega upanja na — trezno in pravično besedo.

Občni zbori to niso! Ne morejo se niti baviti s takimi spori v tolikem obsegu kakor razsodišče; pred petorico mož povem rad vse, kar je potrebno, kar je morda tudi jako zanimivo, a pred občni zbor s takim gradivom ne grem. — In ne pade mi na um, da bi šel pred tržaške okoličane s to afero. Vsa čast njihovemu razumu, toda kratko ni malo jim ne morem izročiti kot — „najvišji instanci“ v razsodbo vprašanj, v katerih vlada celo v slavnem in vedno nezmočljivem uredništvu „Edinosti“ grozovita kolobocija. — V „Soči“ sem priobčil s svojim podpisom članka „Kdo je odgovoren?“ — na kater ni bilo niti crke odgovora. Gostobesednost in frazerstvo „Edinosti“ je danes že povsod v primernih časih; malo je bilo treba besed, — da je v „Edinosti“ kar dežilo sila učenih razprav, toda na moje ni črhnila. Ne verujem, da so jo vodili pri tem molku kaki — obziri, na katere niti ne reflektujem. Zato jo pozivam, naj le odgovori in pokaže svojo — barvo! Slutim pa, da pametnega ne bi mogla nič odgovoriti, kvečjemu nekaj solzavega frazerstva bi se pretotilo po potrpežljivem papirju, — a o takih rečeh naj bi razpravljali na običnem zboru, pred občinstvom, katero... dobro poznamo? Gospodje: od vzvišenega do smešnega je le jeden korak! Jaz tudi bi moral v tem slučaju rabiti ta rek, ako bi ne bila vmes velika porcija infamije! In tej posvetim še posebno poslanico! Na svidanje, gospodje!

V Gorici, 28. aprila 1902.

A. Gabršček.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderne
pariške zadnje novosti
kupite najbolj in najceneje pri
J. Zorniku v Goricah, Sestava ulica 7.
Z ozirom na šele jako kratko
doba moje trgovine, stejem si
za največjo čast javiti, da sem
suh dan dan jako laskava pri
ceni in cenih dobrih, pre-
modernej,
in je radi tega v interesu
vsake dame, da se pri meni
postreže, kakor se vidi
Vse moderce kakor se vidi
po modnih listih ali
ceneje kakor drugod.

Pozor!

C. kr. priv.

ASSICURAZIONI GENERALI V TRSTU.
Stanje društva 31. decembra 1901.

Garancijski zalogi:		Garancijski zalogi so obteženi kakor sledi:	
1. Osnovna glavica	K 10,500.000—	1. Posestva in hipoteke	K 31,870.290-66
2. Reservni dobiček	16,022.487-99	2. Posojila na življenske police društva	17,799.821-32
3. Reservna gotovina za višje škode	3,488.741-26	3. Posojila na vrednostne papirje	2,467.253-17
4. Reservni zalog za premije po bilanci A	7,624.065-10	4. Državni in drugi vrednostni papirji	122,468.568-59
5. Reservni zalog za premije po bilanci B	147,165.146-89	5. Menice v portefeullu	1,140.190-42
6. Gotovina za oskrbo uradnikov	2,903.244-82	6. Obligacije delničarjev	7,350.000—
7. Zalag v korist življenskega oddelka	2,615.741-05	7. Vložki pri raznih bankah, gotovina, dolžniki z odštetimi upniki	7,223.302-95
K 190,319.427-11		K 190,319.427-11	

Škode izplačane lastnim zavarovancem tekom leta 1901 K 27,945.234-91
Prej izplačane svote K 688,595.391-06
Torej skupna svota vseh izplačanih škod od začetka društvenega obstoja K 716,540.625-97
Tekoča glavica zavarovancev življenja dne 31. decembra 1901. 571,267.823-19

Posebna agentura za življenski oddelak:
A. Michelstädter & Co v Gorici
na Travniku št. 10.

Zastopstvo v Gorici, za mesničami
(ulica Morelli) št. 8.

Kovaškega pomočnika in učenca
išče kovaški mojster
Teodor Vidmar v Kobaridu.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birnance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča
pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrežba poštena

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
erk na perilo.

E. LEBHERZ
Gorica
tovarna užigalic
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice
Apollo

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom,
častnikom, poštnim, železniškim
in redarskim uradnikom kakor
tudi vsakomur ki rabi dobro
uro, da smo opreželi
edino razprodajo
novoiznajdene origi-
nalne genske 14-
karatne remont. ure
zlatega-elektro-pla-
que, "sastav glaz-
bittje". Te ure imajo
protimagnetične pre-
ciziski urni stroj, so
najnatančnejše reguli-
rane in preskušene
in dajamo za vsako uro 3-letno pismeno jamstvo.
Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov,
je moderno in krasko izdelan ter napravljen iz novo
iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s
14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu,
in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki
velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi
nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 10.000
dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena
uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in col-
nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan moš-
njček od usnja. Krasne in moderne veržice od zla-
tega plaque za gospode ali dame (tudi ovratnice) po
3— 5— in 8— K. Ako ura ne ugaja, se sprejme
nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpo-
šiljanje po poštnem povzetu ali predplačilu.
Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur**
"Chronos Basel" (Švice). Za pisma v Švico je
staviti znamko za 25 stol., na dopisnice 10 stol.

Lekarna
Cristofoletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh
kapljic je nepre-
kosljiva — Te ka-
pljice **redno**
prebučanje, če se
jih dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. **Okrepé po-
kvarjeni želodec**
storé, da **zgine v kratkem času**
omotica in životna lenost (mrtvost).
Te kapljice tudi storé, da **človek**
raji jo.

Cena steklenici 60 vln.
Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitev
in pošiljatve pa jedino le v le-
karni
Cristofoletti v Gorici.

Artur Makutz — Gorica
Ozka ulica št. 1.

Odlikovana
kleparska delavnica

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo
žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.
Prevzema naročila za vpeljavo strelovodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja
vpeljavo vode z cerni vsake vrste.
V lastni zalogi ima stroje za žepljanje sodov iz cinkanega železa, škroplilnice proti peronospori
ponovljene po Verm. relovi sestavi; mehove za žepljanje grozdja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerno.

„Goriška ljudska posojilnica“
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec.
1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od
10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po
5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%,
na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 6%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po
20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1,318.965. — Posojila 1,379.213.
— Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni
zalag 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila
se dajejo le zadružnikom.

ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na drobno! Prodaja na debelo!

Prosiva zahtevati listke!!

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebšline,
kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove,
železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v
zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj
slovesnih tovarn. Opozarja na svojo bogato
izber

kuhlnjskega in
hišnega orodja
po brezprimerno nizkih
cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškofijo št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nosilcev
v Gorici.
Pocinkana žica
za vinograde po znižanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili
najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri
naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

Pozor! Eno krono nagrade!

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli
dosedanjo trgovino pohištva trdke
Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza
vecchia št. 1, katero bomo vo-
dili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno
po naročilu v najkrajšem času.
Cene zmerno.
Delo je lično ter dobro osušeno.